

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Curs misionar în Arad.

Toate domeniile vieții cer noulți și aspecte necunoscute. Dacă tehnica a produs rezultate variate și admirabile, numai idealul creștin să fie umbrat de puterea inerției și să lăsăm a se acredita părerea că creștinismul s'a perimat?

A sosit timpul să se facă distincția cuvenită a noțiunilor de activitate pastorală și misionară, a venit ceasul ca să se realizeze unul din multele feluri de înarmare spirituală a preoției, preconizate de Prea Sfinția Sa Episcopul nostru Grigorie. Cursurile misionare, ce s'au ținut în Arad, în zilele de 22—25 Februarie a. c. sunt o armă puternică din arsenalul concepției misionare.

Cursul misionar din Arad, este o noutate și prin faptul că însuși Prea Sfinția Sa Episcopul nostru Grigorie a ținut două lecții despre Ființa și necesitatea misionarismului. Mare este deci interesul ce trebuie să-l avem pentru asemenea cursuri. Participanții vor învăța că activitatea mântuirii sufletelor nu se mărginește numai la grija unui preot față de turma ce i-s'a încredințat. Și mai ales nu se mărginește numai la armele pastorale de până acum. Se va vedea că misionar poate fi oricine, dar păstor de suflete poate fi numai preotul. Păstor de suflete este preotul pentru cei cari îl mai recunosc și reflectează la serviciile lui, dar misionarul are teren mai vast, față de toți nemulțumiții; misionarul are de scop încreștinarea în general, dar mai ales interiorizarea vieții religioase, adâncirea cugetării și simțirii creștine, sporirea acțiunii creștine, apostolatul faptei. În păstorie avem a face cu oameni cari recunosc autoritatea preotului și legați de o enorie, în misionarism trebuie să recunoaștem că munca se dă pe un teren mai vast, în

cerc mai larg. Misionarismul pregătește terenul pastorației și apără valorile ajunse și realizate prin pastorație, deci misionarismul nu are ca scop principal pastorația, ci mai mult vestirea mântuirii. Deci pe teren misionar propaganda are rol mai accentuat, decât în pastorație. Misionarul nu se mărginește să cunoască și să trateze o singură enorie, că munca lui se desfășoară într'un cerc mai vast.

Materiile cari se predau la cursul misionar vor face ca iubiiții noștri preoți să sprijinească în viitor cu și mai multă râvnă problemele misionare: misiunile religioase, comitetele misionare, organizarea tineretului, caritatea etc.

Cu această nădejde felicităm ideea Prea Sfințitului Episcop Grigorie și întâmpinăm cu dragoste pe Prea Cucernicil-părinți veniți a ține cursuri, cum și pe iubiiții preoți cari au asistat.

Cu Dumnezeu înainte!

Ființa și necesitatea Misionarismului

De: Dr. Grigorie Comșa
Episcopul Aradului.

Vicisitudinile și adversitățile timpului de azi se caracterizează prin o luptă organizată împotriva spiritului omenesc purificat și înălțat prin crucea lui Hristos. Apelul la forțele preoției trebuie să fie puternic, pentru că forțele oculte sunt adunate la muncă pentru a răsturna edificiul lui Hristos. Forțele anti-creștine, atee, comuniste, francmasonice se concentrează pe aceeași linie de luptă și astfel e vorba că biruește credința sau necredința, ordinea sau anarhia, dreptul sau forța, Hristos sau Veltar, Dumnezeu sau Diavolul, Cerul sau Iadul ?!

În asemenea împrejurări eu vă chem la luptă ca să biruiți. Eu vă invit să nu deceptionați, să mergem înainte, făcând toate eforturile, ridicându-vă fruntea și

zicând lumii de azi: nu te lăsăm să cazi în jărână, ci te ridicăm la treptele Mântuitorului.

Despre poporul nostru românesc un scriitor francez, Lucien Romier, care în 1931 a fost în Sibiu, Cluj, Maramureș, Iași, Chișinău, a spus că este lucid, critic, senzual, amalor de viață bună și veselă¹⁾. Noi suntem chemați a arăta că poporul nostru este religios nu numai prin tradiția patriarhală a satului, ci și prin educația și instrucția religioasă.

Di profesor universitar Mihail Ralea spune că poporul nostru nu e religios, fiind prea înzestrat cu simț critic și lipsindu-i respectul către cele sfinte, căci Românul înjură și cele sfinte și îi place zeflemeaua. De aceea noi slujitorii Altarelor avem datoria să căutăm remedii față de toate relele. Dumnezeu, când Israelitenii, rătăcind în pustie, au ajuns setoși la apa amară din Mara, la cererea lui Moisi, le-a dat remediul: lemnul unui arbust care creștea prin apropiere, aruncat fiind în apă, a îndulcit-o și poporul și-a stâmpărat setea. Noi, preoții în mână cu lemnul Crucii cel de viață purtător, să mergem și să îndulcim apa cea amară a vieții oamenilor de azi!!!

Marele episcop Teodoret zicea: „Au doară un bun conducător de oștiri luptă singur cu armata inamică? El singur înfrânge mulțimea armatei și îi distruge ordinea? *Oare nu duce cu sine pe vitejii săi, nu-i aranjază, nu-i îndeamnă la luptă grea și nu luptă cu ei împreună împotriva armatei inamice? Aceasta trebuie să o facă beliducele! Căci datoria lui nu este de a teși singur pe teren, lăsând pe vitejii săi să lăncezească sau să doarmă, ci trebuie să fie cu ei, să-i însuflețească și îndemne spre a fi la locul lor și să țină echilibrul ordinii și al curajului, în luptă cât de dârză. Aceasta este și datoria slujitorilor Bisericii, precum zice Apostolul în epistola sa către cei ce au crezut: „Imbrăcați-vă întru toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva meșlesugirilor Diavolului“ (Efes 6 v. 11).*

Fericit aș fi eu, episcopul eparhiei Aradului, dacă Dumnezeu m'ar învrednici să fiu adevărat beliduce ortodox al sufletelor românești și mai fericit sunt să vă numesc, pe voi preoții, viteji, împreună luptători cu mine...

Fericiți sunteți D-Voastre, tineri studenți în teologie, veniți să vă pregătiți pentru a păstori nu peste mult timp biserica lui Dumnezeu. Fericiți sunteți Prea Cucernicii preoți, veniți la acest curs, dacă în fiecare clipă a chemării voastre aveți conștiința împăcată că vă faceți datoria. Impăcarea conștiinței mele o caut și eu venind să deschid cursul misionar al anului 1931. Imi reamintesc cuvintele Sf. Apostol Pavel, adresate preoților din Efes: „Drept aceea luați aminte de voi și de toată turma, întru care Duhul Sfânt v'a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți biserica lui Dumnezeu, care o a câștigat cu sângele său“ (Fapte 20 v. 28)

¹⁾ Adevărul Literar din 7 Febr. 1932.

Câtă sfială trebuie să fi avut marele Apostol când a grăit aceste cuvinte!

Câtă grije de suflete trebuie să îi purtat toți oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu, cari s'au ocupat cu păstoria sufletelor. Câtă imaginație plutea în sufletul lui Grigorie de Nazianz, care spunea că lucrările pastorale ale preotului sunt mari și sfinte. El zicea că păstorul de suflete trebuie să fie medic și mire conducător al sufletului către Hristos, că păstorul sufletească trebuie să fie pictor și educator de suflete creștine. Ioan Gură de Aur zice despre puterea preotului că este divină: „Eu am creiat cerul și pământul, dar ție preotule, îți dau puterea de a schimba acest pământ negru și întunecos într'un cer senin și strălucitor“. Acelaș sfânt părinte arată însă și răspunderea celor incredințați cu păstoria sufletelor. Sf. Ioan Gură de Aur comentează textul dela Evrei 13 v. 17, zicând că preotul va avea să dea seama pentru toți, cari îi stăpânește: femei, copii și bărbați.¹⁾ Grigorie Cel Mare zicea: qui summa docet, summa demonstrare debet.²⁾ Dacă celce învăță cele înalte trebuie să dea pildă înaltă, atunci adevărul acesta are valabilitate și pentru noi ortodocșii de azi. Noi, cârmuitorii de azi ai sufletelor, să ne dăm seama că nu suntem prooroci neaveniți, cari ne ducem învățăturile în meleaguri străine. Dacă în grija pentru mântuirea sufletelor avem nevoie de misionarism, să nu ne grăbim a accentua mereu că fiecare preot este misionar în parohia sa, căci aceasta înseamnă pur și simplu a amesteca pastorația pe de-a întregul cu misionarismul.

Să vedem deci înainte de toate ce este pastorația. Ea cuprinde acele lucrări bisericești prin cari cu ajutorul preotului se comunică, se împărtășesc sufletelor puteri suprafirești, cari nimicesc moartea și păcatul, stabilindu-se cea mai desăvârșită armonie între Dumnezeu și sufletul omului³⁾. Prin Calihetică și Omihetică învățăm pe creștin, apoi îl sfințim (Studiul Liturgic) și îl cârmuim (Pastorală). Funcțiunile cârmuirii sufletelor sunt de patru feluri:

a) Apărarea turmei. La hirotonirea preotului, când se dă darul duhovniciei, arhiereul se roagă ca noul preot neîncetat să lucreze poruncile Domnului, ca lupii cei împotriviți să nu-i răpească sufletele. Ori, *no știm că e greu a stabili dacă un suflet este sau nu răpit. Căci noi judecăm după atitudinea individului față de cultul divin și față de sfintele taine și nu cunoaștem totdeauna fondul sufletesc! Pe de altă parte împotriva lupilor răpitori nu toți păstorii dau lupta, ori dacă o dau nu o dau la timp. Aici mijloacele pastorale ordinare, obicinuite, nu mai ajută.*

b) Un alt act al cârmuirii sufletului este cercetarea celui rătăcit. Păcatele trupei și sufletești, rătă-

¹⁾ Hrisostom: Explicarea Epistolei către Ebrei. Trad. de Teodosie Athanasiu. București 1923 p. 385.

²⁾ Dr. Cornelius Krieg: Wissenschaft der Seelenleitung. Freiburg im B. 1919 p. 67.

³⁾ Krieg p. 14.

cirile de ordin religios și moral cer imperios ca sufletul să fie salvat, reintegrat în raportul său normal cu Dumnezeu, căci Dumnezeu voește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie. (I. Tim. 2 v. 4). Cât de mareș este a lua ca punct de plecare parabolele cu oaia cea rătăcită și drahma cea pierdută (Luca 15 v. 4-10). Ce admirabil este apoi a cunoaște că prin pastorație poți planta daruri suprafirești și în sufletele rătăcite, făcându-le să vadă mai bine cu ochiul minții chiar și lumea naturală.

Numărul celor rătăciți și necercetați de preot este azi mare și dacă credem că prin mijloace pastorale obicinuile recâștigăm terenul, ne înșelăm. Lăsând pe fiecare preot în parohia lui, în izolarea lui, este cu neputință îndreptarea.

c) În al treilea rând să avem în vedere că funcțiunile păstorului de suflete urmăresc adâncirea vieții religioase, renașterea omului prin plantarea roadilor mântuirii în suflet¹⁾. În înțelesul acesta știința Teologiei Pastorale este totalitatea lucrărilor de regenerare a sufletelor prin Hristos și Duhul Sfânt. Regenerarea completă a sufletelor nu este ajunsă încă și nu poate fi ajunsă numai prin mijloacele de până acum. Firește că mijloacele pastorale rămân aceleași, dar diferă metoda lor de pregătire și aplicare și trebuiesc adăogite mijloacele misionare.

d) Cel regenerat are nevoie de zidire continuă ca să nu recadă. El are nevoie să crească întru Harul și cunoștința Domnului Iisus. (II. Petru 3 v. 18). „Cu cât este credința mai profundă în rădăcinile ei, și dragostea mai temeinică, cu atât mai curând vom ajunge la unirea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu. (Efes. 4 v. 13₂). Multă muncă trebuie pentru păstrarea unei vieți religioase și pastorația nu ajunge.

După ce am cercetat pe scurt cele patru funcțiuni principale ale cărmuirii sufletelor, să vedem oare s'au epuizat la noi toate mijloacele pastorale, cari ne stau la dispoziție? Pastorația individuală a copiilor, tineretului, bărbaiilor, femeilor, bătrânilor, a sătenilor, a servitorilor, muncitorilor, a militarilor, a bolnavilor, săracilor, a indiferenților, a convertiților, alcoolicii, etc. se face, dar rezultatele nu sunt cele mai ideale. Biserica noastră luptă pe frontul sufletului fiecărui credincios, dar îngrijirea tuturor grupurilor individuale cere încă mult. A păstori pe țăran, pe muncitor așa fel ca fiecare să fie conștient de chemarea lui și să se desăvârșească, este idealul spre care tindem, dorind ca tineretul să fie ascultător, ca sexele să-și cunoască chemarea lor, ca intelectualii să sprijinească mai efectiv biserica, jertfind, ca ori și care credincios simplu să-și aibă pildă. Acestea cer mai multă muncă, metode noi. Cât privește grija bisericii noastre de sufletul colectivității, prin dezvoltarea de virtuți și deprinderi bune în familie, se face foarte mult. Se pregătesc mirii prin

¹⁾ Krieg: p. 14.

²⁾ Krieg: op. cit. p. 47-48.

catehizație, se combate concubinajul și divorțurile! Tot prin pastorație colectivă se cărmuește viața parohială prin slujbele duminicale, apoi preotul bun folosește ocazia de a face pastorație colectivă, îndemnând pe credincioși să se spovedească și împărtășească mai des; la cununii, la înmormântări are bun prilej a face pastorație colectivă, Preotul bun combate moravurile stricacioase: petrecerile vinovate, cinematograful cu filme destructive, injurăturile, scăderea populației, alcoolismul etc. Preotul bun va colabora la activitatea culturală a satelor etc. etc.

Dar cu toată pastorația individuală și colectivă care se face, noi avem nevoie de o lucrare și acțiune care să trezească lumea din indiferentismul religios, să trezească și susțină sentimentul religios amorțit, să apere moravurile bune, în familie, la indivizi, salvând pe cei căzuți, controlând tineretul, luptând împotriva beției, concubinajului; avem nevoie de forțe pentru controlarea educației copiilor, pentru readucerea la biserică a celor înstreinați, îndemnarea lor să se împărtășească cu sfintele taine, combaterea sectelor, îngrijirea sistematică, adică organizată a săracilor, bolnavilor etc. Într'o revistă germană am citit următoarea întâmplare: Mai mulți lucrători minieri lucrau într'o mină de cărbuni. Un hurui prelung se auzi fără de veste acolo. Mai multe blocuri de piatră căzură în mina de cărbuni, astupând calea muncitorilor, cari așteptau strămtorați să fie salvați. Ei nu pot face nimic, chiar puteri uriașe să aibe. Numai din afară le putea veni salvarea, cum le-a și venit¹⁾.

Am spus pilda aceasta pentru că ea se potrivește la stările creștinismului de azi. Creștinilor de azi li-s'a spus destul în predici și prin alte mijloace pastorale să se libereze de legăturile păcatului, dar admonestările acestea erau de natură a ne arăta că singuri nu ne vom putea salva. Numai de sus ne poate deci veni salvarea. Duhul lui Hristos trebuie să se coboare între noi. Simțim că puteri divine avem în noi, dar ele stau neacumulate, neorganizate, căci parecă o piatră mare de hotar s'a așezat între noi, prăvălindu-se din necunoscut drept în mijlocul nostru, ca să ne izoleze, să ne anihileze forțele, osândindu-ne la sterilitate.

Vrășmașii bisericii noastre pare că văd cum se bucură, crezând că noi în adevăr am capitulat și nu văd că în zările vieții noastre ortodoxe de azi tot mai mult lucesc razele misionarismului. Și acum că am ajuns la acest cuvânt evocator de noi forțe și energii, să-mi îngăduiți a vă istorisi ce a făcut odată proprietarul unei turbine de apă! El lăsase apa să curgă neabătută și neconcentrată multă vreme, iar apoi a construit turbinele. Cineva l-a întrebat odată, văzându-l pe proprietar: Ce simți Dta văzând aceasta mare putere de apă? Și proprietarul răspunde: Simt că mă cuprinde o mânie, când mă gândesc că ani de arândul

¹⁾ Lebensfragen beantwortet für moderne Menschen. Stuttgart 1930 Nr. 5. p. 2.

am lăsat neutilizate aceste forțe ale apei. Dar mulțumesc lui Dumnezeu că cel puțin acum am aglomerat aceste forțe utile¹⁾.

Și noi ne putem bucura de rezultatul forțelor noastre izolate și neorganizate, dacă vom avea schintea divină, care să ne îndemne la muncă misionară. Un călător, care voia să călătorească, se mira că trenul lui nu mai pleacă. Întrebă pe conductor: Domnule, nu are apă? Și acela răspunse: Apă are, dar nu fierbe. „Nu era loc de ajuns! Dar noi avem oare focul necesar pentru misionarism? Unde găsim focul necesar?!

Răspundem cu Sf. Scriptură: Mântuitorul zice: „Precum m'a trimis pe Mine Tatăl și Eu vă trimit pe voi”. (Ioan 20 v. 21). A fi trimis de Domnul, înseamnă a răspândi voia lui, a face voia lui, dar aceasta nu are limită, căci voia lui Dumnezeu nu este legată de loc și timp.

Mântuitorul trimite pe Apostoli: „Mergând învățați toate neamurile, boleându-le pe ele în numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh” (Mat. 28. v. 19).

De aceea zice sfântul Pavel: „Cum vor propovădii, de nu se vor trimite?” (Rom 10 v. 15). Deci este vorba de trimitere, de o însărcinare. În înțeles general numim misiune o dispoziție, o măsură oare care a autorității bisericești, prin care cineva este autorizat, trimis să exercite o jurisdicție oare care. Dar și vestirea cuvântului divin tot misiune este.

În înțeles propriu studiului de față, misiunea cuprinde totalitatea acelor lucrări pe cari cei în drept, adecă misionarii, le îndeplinesc pentru vestirea cuvântului, în scopul fortificării credincioșilor, a celor șovăelnici și indiferenți în cele religioase, morale; dar misionarism este și profilaxia împotriva contagiunii eretice și formarea cadrelor de credincioși conștienți și devotați Bisericii.²⁾

Deci prima latură a misionarismului privește trezirea, învierea și reînnoirea vieții creștine.³⁾

De pildă prin înființarea de comitete misionare, Oastea Domnului, misiuni populare etc. se pot ajunge scopurile urmărite de această latură a misionarismului.

A doua latură este analiza și combaterea învătărilor potrivnice Bisericii, ceea ce iarăși nu se poate ajunge numai prin mijloace pastorale obicinuite. Trebuie mijloace extra-ordinare, și misionarismul nu este altceva decât pastorație cu mijloace extra-ordinare. Aici vin în considerație, de pildă, publicațiile bisericești: reviste misionare, cum este revista: „Misionarul”, aici vin Bibliotecile misionare, cum este: „Biblioteca Creștinului Ortodox din Arad, Biblioteca Creștinului Drept-credincios din Chișinău etc.

Tot aici putem însira cursurile misionare de la școlile teologice și cursurile speciale cari trebuiesc

¹⁾ După revista: „Der Ruf” pe Ianuarie 1926.

²⁾ A. Sevoznicov în „Misionarul” din Chișinău Dec. 1931 p. 876.

³⁾ Dr. Grigorie Comșa: În slujba Misionarismului ortodox Arad. 1930 p. 7.

aranjate necondiționat la centrele eparhiale. Aici vin socotite conferințele misionare, studiile speciale etc.

A treia latură a misionarismului este reconvertirea rătăciților de tot soiul și vestirea Evangheliei la cei cari nu aparțin Bisericii noastre.¹⁾ Aici ne gândim la comandamentul cuprins de Mântuitorul în cuvintele: „Și alți oi am cari nu sunt din staulul acesta; și pe acelea Mi se cade a-le aduce și glasul Meu vor auzi; și va fi o turmă și un păstor” (Ioan 10 v. 16).

Aici am ajuns să facem distincție între misiunea externă și internă, dar înainte de a ne ocupa în amănunte de aceste feluri de misiuni, ni se impune și aici din nou constatarea: nu mai merge cu concepția că fiecare preot e misionar în parohia lui. Cu această concepție niciodată nu se va ajunge la o turmă și un păstor, căci Mântuitorul nu ne-a chemat să ne izolăm ermetic în cadrul unei eparhii. Dacă fiecare preot s'ar mărgini numai la anumit teritoriu parohial al său, nici odată nu s'ar realiza dorința Mântuitorului.

Mântuitorul zice celor cari l-au întrebat, unde locuiești: „Veniți și vedeți” (Ioan 1 v. 38—39). Domnul îi chiamă iar nu zice: nu veniți că eu m'am izolat!!!!

Mântuitorul intră în casa lui Lazar și Marta a chemat pe Maria zicând: „Învățătorul te chiamă” (Ioan 11 v. 28).

Isus merge la Fântâna lui Iacob și învață! Isus merge cu ucenicii spre Emaus! Isus învață din corabie! Este aceasta izolare? Este aceasta limitarea muncii mesianice în sensul cum tac unii preoți de azi, că nu voesc să știe ca alți preoți să vie și să predice și acționeze în parohia lor?

Iată graul Sfințelor Scripturi. El pledează pentru misionarism.

Plini erau de bucurie Magii când au revăzut steaua care le arăta drumul spre Vileem și din clipa aceea ei n'au mai uitat de lucrarea ei.²⁾ Plini de bucurie vom fi noi când vom vedea că preoșimea întreagă a înțeles rostul misionarismului.

Deosebirea între pastorație și misionarism.

La încheierea acestei lecțiuni marcăm pe scurt deosebirea următoare între pastorație și misionarism.

„Activitatea mântuirii sufletelor nu se mărginește numai la grija unui preot față de turma ce l-s'a încredințat. Și mai ales nu se mărginește numai la armele pastorale de până acum. Se va vedea că misionar poate fi oricine, dar păstor de suflete poate fi numai preotul. Păstor de suflete este preotul pentru cei cari îl mai recunosc și reflectează la serviciile lui, dar misionarul are teren mai vast, față de toți nemulțumiții; misionarul are de scop încreștinarea în general, dar mai ales interiorizarea vieții religioase, adâncirea cugetării și simțirii creștine, sporirea acțiunii creștine, apostola-

¹⁾ Sevoznicov: loc citat p. 876.

²⁾ Kardinal Bertram: Charismen Priesterlicher. Gesinnung. Freiburg im. B. 1931 p. 24.

ful faptei. În păstorie avem o face cu oameni cari recunosc autoritatea preotului și sunt legați de o enorie, în misionarism trebuie să recunoaștem că munca se dă pe un teren mai vast, în cerc mai larg. Misionarismul pregătește terenul pastorației, deci misionarismul nu are ca scop principal pastorația, ci mai mult vestirea mântuirii. Deci pe teren misionar propaganda are rol mai accentuat, decât în pastorație. Misionarul nu se mărginește să cunoască și să trateze o singură enorie, căci munca lui se desfășoară într'un cerc mai vast".

Sărbătorirea d-lui Oct. Goga.

Rar i se va mai da ocazie Ardealului românesc să-și sărbătorească în mod mai solemn pe un adevărat reprezentant al său, așa după cum a fost sărbătorit Duminică în Cluj, poetul, scriitorul și cetățeanul Octavian Goga.

Prin nimic nu poate fi mai deplin omagiată activitatea sa de cântăreț al „pătmirilor noastre”, de animator și luptător cu scrisul, pentru izbândirea idealului național, de cetățean însuflețit de cea mai pătimășă iubire de neam, decât prin conferirea titlului de „*doctor honoris causa*” al Universității din Cluj. Aceasta sărbătorire a concentrat pe toți intelectuali Clujului cât și pe al Ardealului, fără deosebire de credințe politice sau confesionale, pentru a da sărbătoritului omagiul cel mai curat, într'o atmosferă asemănătoare adunărilor „Astrei” dinainte de războiu.

Dacă Aula Universității cuprindea o mie sau două de oameni, Duminică în 14 Februarie c., ar fi fost plină până la un loc. Micimea Aulei a constrâns decanatul facultății de litere să dea loc numai unui număr foarte restrâns de invitați.

Ședința a decurs cu solemnitate protocolară. În mijlocul Aulei, la locul convenit a stat rectorul Universității, încunjurat de cei patru decani ai facultăților. Înaintea lor la stânga a stat dl Oct. Goga. Profesorii universitari au stat în băncile dela spatele rectorului, iar în stânga acestor bănci pe două fotolii, mama dlui Oct. Goga și dna Goga.

Băncile pentru invitați au fost ocupate de reprezentanții tuturor autorităților și de atât public cât a încăput, stând cei mai mulți în picioare. A fost de față P. Sf. Sa Episcopul Aradului Dr. Grigorie Comșa, Episcopul Iuliu Hossu, Dr. Seb. Stanca, delegatul P. Sf. Sale Episcopul Clujului, Dr. Valer Pop, ministrul justiției, Gen. Prodan, Dr. Seb. Bornemisa primarul orașului, Președintele Curții de Apel și al Tribunalului etc.

Venirea în sală a dlui Oct. Goga a fost primită cu nesfârșite aplauze.

Dl Dr. N. Drăgan, rectorul universității, deschide ședința spunând: „Universitatea din Cluj a fluit să se asocieze la binemeritata sărbătorire a dlui Octavian

Goga, la care a participat întreaga țară. — Cea mai înaltă distincțiune pe care această Instituție de înaltă cultură o poate acorda dlui Oct. Goga, este titlul de *doctor honoris causa*, pe care îl decerne astăzi.”

Dl prof Sextil Pușcariu, raportor, relevă meritele dlui Oct. Goga, pentru unire și leagă existența acestei universități de întregirea noastră națională care a fost însuflețită de Oct. Goga.

„Dintr'un spirit de devoțiune pentru artă și de iubire pentru solul natal, al putut d-le Goga, să faci să isvorească inspirațiuni de adâncimi neobișnuite. Faci parte din neamul Bălceștilor.

„Când citesc și azi articolele din „Timpul” nu văd alt urmaș al celui ce a scris „Luceafărul”. Azi la 50 de ani, după trei decenii de activitate, Universitatea Daciei Superioară e fericită, că după M. S. Regina Maria, să acorde această înaltă distincțiune celui mai de seamă fiu al Țării.”

Dl prof. Bezdech, decanul facultății de litere, citește propunerea făcută în șeful consiliului facultății pentru proclamarea de *doctor honoris causa* a dlui Oct. Goga. Constată votul unanim al consiliului și după aceea dl prof. Drăgan, rectorul universității, împreună cu tot corpul profesoral, în picioare proclamă *doctor honoris causa* pe dl Oct. Goga.

Sărbătoritul e îndelung ovaționat.

Ședința se suspendă pentru 5 minute, în care timp este felicitat de toți cei de față.

După trecerea celor cinci minute dl Oct. Goga a rostit o cuvântare, în care a concentrat în cea mai aleasă formă literară întreagă credință și idealul național ce l-a călăuzit toată viața, altar la care s'a închinat întreagă generația sa. Neputând-o resuma — fără a-i strica farmecul și frumusețea, — o vom publica în întregime într'un număr viitor. •

Sfârșitul „— Grijiți altarele vechi, spălați-le de praf ca să strălucească mai departe și închinați-vă lor”, a umplut de entuziasm întreagă asistența, răsplătindu-l cu nesfârșite aplauze.

La ora 1^{1/2}, în sala Cercului militar, Universitatea și „Astra” a oferit un banchet dlui Oct. Goga, la care au participat 300 de persoane. Aici s'au rostit discursuri din partea dlui ministru Dr. Valer Pop, pentru M. Sa Regele, Dr. Ioan Lupăș din partea bisericii noastre, Episcop Iuliu Hossu, biserica unită, Dr. M. Drăgan, prof. Șt. Bezdech, Nic. Bogdan, Al. Hodoș, Dr. Sebastian Stanca, Gh. Tulbure etc. A răspuns magistral sărbătoritul, încheind cu un omagiu adus monarhismului.

După masă dl Oct. Goga, împreună cu o seamă de prieteni, au fost oaspeții P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae Ivan, la un ceai.

Seara la Teatrul Național a fost o reprezentație de gală cu plesa „Meșterul Manole” de Oct. Goga. Înainte de reprezentație dl Goga a fost salutat de dl Zaharie Bărsan, directorul teatrului, dl Gh. Bogdan-

Duică din partea „Astrei” a ținut o scurtă disertație, iar dl Dr. Seb. Bornemisa, președintele comisiei Interimare Cluj, i-a înmănat diploma de cetățean de onoare a orașului Cluj. Dl Oct. Goga le-a răspuns la toți trei, prin cuvinte cari au trezit noi ropote de aplauze.

La sfârșitul piesei a fost din nou ovaționat.

Această sărbătoare a trezit în sufletele tuturor sentimente de entuziasm și iubire de neam, cum numai în vechile serbări naționale din vechiul Ardeal mai treceau, lăsând o învioreare și un nou optimism pentru zilele și evenimentele viitoare.

Red.

† Moartea medicului Dr. Dionisie Benea.

După o grea suferință s'a stins în dimineața zilei de 15 Febr. a. c. medicul D. Benea. A plecat și dânsul a treia jertfă după colegii săi de școală și viață, med. Albu de la Inst. obst. și Draia, de la Șiria, la locul de odihnă vecinică. Născut în Țărățul de lângă Brad din părinți țărani. Studiază liceul la Brad, Beluș și Brașov. Medicina la Pesta, Viena și Gratz. Funcționează ca medic în Arad. Aci întemeiază și conduce o gazetă „Apărarea Națională”, în care apără și propagă credința în Dumnezeu și vitalitatea neamului nostru românesc. Bun român, luptător ager și înțelept Vestea morții lui a umplut de jale sufletele celor ce l-au cunoscut, cari au grăbit să-l deie cinstea de pe urmă, petrecând corpul neînsuflit al Doctorului Benea în calea vecinicii. Cosciugul lui a fost transportat în comuna sa natală ca să odihnească pentru vece lângă biserica din Țărățul. La aceasta despărțire au vorbit colegii săi: Dr. Moldovan, Dr. Cosma și Dr. Pleșa. Iar din partea studenților: Horla Vișoiu a rostit următoarea vorbire

Jalnică asistență!

Astăzi am trista misiune de a exprima durerea copleșitoare de care este stăpânită studențimea și tineretul L. A. N. C. provocată de moartea luptătorului naționalist Dr. D. Benea! Vestea morții lui a pătruns fulgerător în marea familie a ligii, răspândind dureri și regrete unanime, fiindcă nu s'a stins un om dintre oameni, ci un luptător dintre cei alesi. Chiar dacă n'am urma tradiția anticilor despre respectul ce datorăm morților, ce am putea vorbi despre răposatul altceva decât bine. Dionisie Benea și-a îndeplinit cu conștiință dubla s'a misiune pământească atât ca medic, cât și ca devotat creștin și cetățean al Patriei Sale. El a luptat neobosit pentru răspândirea și propagarea ideologiei creștine. În coloanele ziarului redactat cu atâtea sacrificii persoanele, s'au ogliind în fața tuturor suferințele, poporul și năzuințele spre mai

bine. Toată viața sa a fost consecvent. Nimic nu și-a schimbat din crezurile lui. Alături de studențime a știut să facă front unic în slujba principiului național, luptând pentru promovarea energilor românești. Numai noi cei apropiați sufletește de el, știm că în viață nu l-a condus nici un îndemn spre rău, ne făcând abdicății de conștiință de natură să știrbească ceva din mândria sa de naționalist. Toată viața a făcut apostolat stând la dispoziția celor mulți și năcăjiți, ajutându-l cu fapta și vorba. Călăuză în viață l-a fost cinstea, iar fala virtutea. După o suferință scurtă viermele morții roase cea din urmă arteră din rădăcina acestei flori pompoase a românismului din acest colț de țară. Amară ești moarte! Crudă și dureroasă ți-e opera! Ne consolăm însă fiindcă te duci chemat de divinitate într-o patrie eternă nebănuită de durerile boalelor și tristețea amărăciunii. Studențimea română ingenunche în fața trupului neînsuflit, depunând o lacrimă pentru scumpul lor protector dispărut, rugând atot Puternicul Părinte Să-l de-a odihnă veșnică, iar țărâna pământului, care l-a fost atât de dragă, să-l fie ușoară.

Dormi în pace regretatul nostru, odihna și liniștea să-ți fie eternă!

Odihnească în pace!

Misiune religioasă în Fiscuț.

În zilele din 12 și 13 Dec. a. t. credincioșii comunei Fiscuț au avut parte de o frumoasă sărbătoare misionară, de o rară bucurie și înălțare sufletească.

La oarele 3^{1/2} din ziua de 12 Dec. au sosit în comuna noastră preoții: Zenobie Brădean misionar eparhial, Teodor Ioaneș misionar protopopesic și Miron Putin din Firiteaz, cari, după un popas de câteva minute, se îndreaptă spre sf. biserică, unde preotul local Dimitrie Luțai îi întâmpină cu cuvinte calde de binevenire, îi răspunde păr. Brădean. Se începe vecernia în sobor, la sfârșitul căreia Păr. misionar eparhial a ținut meditație despre importanța și trebuința mărturisirii păcatelor, poporul prezent s'a mărturisit.

Seara la ora 7 s'a slujit iarăși în sobor «Pavecernița». Cu toată vremea rece și întunecoasă a nopții s'au adunat la biserică o mulțime neașteptată de credincioși. Conducătorul misiunilor le-a arătat scopul acestor misiuni, îndemnându-i să participe la toate slujbele împreunate cu aceste misiuni.

A doua zi Duminecă s'a celebrat serviciul divin de cătră preoții: C. Sa Păr. Z. Brădean, Teodor Ioaneș, Dimitrie Luțai, Miron Putin și Ioan Schiopu din Hunedoara-Timișiană. Frumsețea serviciului divin săvârșit în marea și frumos renovata biserică din Fiscuț, cântările melodioase bisericesti, însoțite de mai multe bucăți religioase, executate de fanfara bisericii, au avut asupra credincioșilor din Fiscuț-Firiteaz și colonie, cari au

umplut marea biserică, o adâncă influență religioasă și le-a produs o mare revelație sufletească. S'au împărțit apoi cu sfințele taine credincioșii cari s'au mărțurisit în număr de 63. La priceaznă C. Sa Păr. Z. Brădean a ținut o predică frumoasă despre mântuirea sufletului, care a produs o adâncă impresie și pătrundere asupra celor ce l-au ascultat.

La ora 2 d. m. fanfara bisericii, compusă din peste 30 voinici chipeși, a executat cu o precizie uimitoare mai multe bucăți naționale în curtea școlii, în care abea putea încăpea publicul.

Am intrat apoi cu toții în sf. biserică, unde s'a săvârșit vecernia în sobor, după care Păr. Teodor Ioaneș a predicat convingător despre «Pregătirea pentru moarte».

La urmă părintele Lujai mulțumește, în numele parohienilor săi, preoșilor pentru osteneală, spunând că ziua de azi este o zi de înălțare și învioreare sufletească a păstoriiilor săi.

Cronicar.

INFORMAȚIUNI.

Studențimea arădană a trimis Dlul profesor Nichifor Crălnic, cu ocazia apariției ziarului „Calendarul”, următoarele rânduri:

Mult Stimatule Dle Profesor!

Centrul Studențesc Arad, unindu-și glasul cu al tuturor celor ce simt românește, salută cu bucurie apariția ziarului „Calendarul” cu adevărat românesc, de sub priceputa Dvoastră direcție. Era un Imperativ apariția acestui ziar, care intruchipează fidel sufletul românesc și creștin al acestei țări.

Studențimea va lupta alături de Dvoastră sub steagul ce l-ați ridicat și care va fălăi falnic, în ciuda tuturor aderenților Internaționalei Roșii.

Primiți, stimatule Domnule Profesor, asigurarea sentimentelor de înaltă considerație ce vă păstrăm.

Horla Vișolu

Preș. cent. stud. Arad.

Constituirea centrului studențesc Arad. Studenții Academiei Teologice, făcând parte din Uniunea Națională a studenților creștinii români, s'au constituit în centru studențesc, alegând următorul comitet de conducere:

Președinte: Horla Vișolu an IV. Vice-Președinte: Petru Selegeanu an III. Secretar general: Ioan Moțiu an IV. Secretar de șed.: Gheorghe Cismașiu an II. Consilier la U. N. S. C. R: Ioan Pociolanu an III. Preșd. secț. artistice: Liviu Tulcan an. IV. Preșd. secț. sportive: Ioan Nădăban an IV. Bibliotecar: Lazar Cincu an II: Casler: Gheorghe Șerb. an III. Controlor I. Iosif Petrovicu an II. Controlor II. Eugen Popescu an I. Urmăm noului comitet al studenților noștri mult progres!

Războiul chino-japonez. În jurul lui rolesc atât oamenii păcii, cât și cei ai nenorocilor. Cel dintâi doresc împăciuire, ceilalți ar vrea ca războiul să se adâncească.

Chinezii încep să se apare. Aduc mereu armată în jurul orașului Șanghai, unde se dau lupte înverșurate. Japonezii încearcă să ocupe fortăreața Woosung de lângă Șanghai. America a încercat să oprească bătălia dar n'a fost ascultată. Statele Unite Americane nu găsesc bun gândul Japonezilor de a demilitariza, a se desființa armata în China, fiindcă aceasta ar duce la împărțirea Chinei între marile puteri.

Rusia duce o mulțime de armată la granițele ei dinspre China, fiindu-i teamă ca Japonia să nu pătrundă și să nu cuprindă pământurile ce stau sub stăpânire rusească. Rusia are însă teamă și de Europa, astfel că o parte din armate o lasă acasă, pentru apărarea granițelor ei europene.

Fiindcă în orașele de pe coastele Chinei sunt mulți europeni și americani, aceștia au adus armată și vapoare de război ca să-și apere supușii lor. Așa face și Anglia. Și bine fac, fiindcă războiul se întinde și înspre alte orașe. Astfel japonezii se îndreaptă spre orașul Kharbin, pe care doresc să-l ocupe.

Literatura în Turcia modernă. Cu introducerea alfabetului latin în Turcia, literatura a luat proporții foarte mari. Toți Turcii, care nu împliniseră 40 de ani, au fost obligați să învețe să citească.

De când s'a introdus noul alfabet toate ziarele și revistele și-au schimbat cuprinsul și tonul. Toate publicațiile supuse unui riguros control. De câteva luni a intrat în vigoare o lege a presei, foarte severă, paragrafe special împotriva cărților imorale.

Se spune că mulți ziaristi au fost dați judecății și pedepsiți, fiindcă au călcat legea. Un scriitor a fost condamnat la o lună închisoare, numai pentru că a pus în gura eroinei unei nuvele câteva cuvinte contra religiei.

Ce fac Rușii. Fica lui Tolstoi, Alexandra Lvovna, a vorbit unor ziaristi americani despre cele ce se întâmplă în Rusia sovietică:

„Ziua oamenilor dărâamă bisericile și noaptea plâng, se căesc, se roagă lui Dumnezeu. Acel om care iubește cu târnăcopul în zidurile sfinte, ingenunchează noaptea și plâng amar din suflet. Sufletul se împarte în două și merge spre descompunere”.

Ca să aibe de lucru cât mai mulți muncitori adecă pentru ca șomajul (lipsa de lucru) să fie mai puțin simțită, căile ferate din Statele Unite americane au luat hotărârea ca ziua de muncă să fie socotită numai la șase ceasuri de muncă. Prin aceasta se va da de lucru la o jumătate milion de muncitori șomeri. De bună seamă că lefurile vor fi mai scăzute. Dar totuși e mai bine să ai ce mânca, decât să n'ai nimic, și să mori de foame.

Liga Națiunilor și-a început lucrările Luni 25 Ianuarie la Geneva. Multe sunt lucrurile ce trebuie să le lămurască. Cel mai însemnat este îndepărtarea războielor, apoi dezarmarea și alungarea crizei. Toate sunt în strânsă legătură. Cu războiul Liga n'a avut putut face treabă prea mare, întrucât Japonia și China se bat azi, în ciuda tuturor încercărilor de a-i împăciui. În aerul Europei apoi mai zboară umbrele altor ciocniri apropiate. Poate că vor putea fi împedecate la vreme.

În ce privește dezarmarea generală treaba merge și mai greu. Toate țările vorbesc despre asta și se arată gata ca să nu se mai pregătească de război. Dar nici una nu vrea să înceapă cea dintâi. Fiecare se pregătește mai pe față, mai pe ascuns.

În ce privește criza din lumea întreagă, Liga face cercetări, trimite indemnuri tuturor țărilor, dar fiecare răspunde în cuvinte frumoase, și atât. Face fiecare ce vrea. Iacă, de pildă, datorii de război. S'a vorbit că America se va învovla să scadă ori să lerte aceste datorii, ca apoi, la rândul lor, să-și lerte una altele și țările europene. Și când era nădejdea mai mare, hop, America nu vrea, cu nici un preț, ba cere ca datorii să fie toate plătite la țanc, fără întârziere. Și atunci, sărăcia din lume se adâncește.

Totuși, lumea mai nădăjduiește. Căci dacă nici aceasta nădejde în bine n'ar putea să-lasă în sufletele oamenilor, atunci toți s'ar sfârțica între ei ca fiarele.

Parohii vacante.

În baza rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial No 646/1932 se publică concurs cu termen de 30 de zile pentru îndeplinirea postului de capelan protopopesc din Radna, devenit vacant prin trecerea la pensie a preotului Alexiu Dobos.

Dela reflectanți se cere cvalificațiune pentru parohii de cl. II-a.

Venitele acestui post sunt: 1. Întregirea dela stat și 2. jumătate din venitul parohial.

Îndatoririle capelanului protopopesc sunt: să provadă toate serviciile în și afară de biserică, să catehizeze elevii școalelor din localitate și să stea întru toate protopresbiterului în ce privește afacerile scripturistice ale biroului protopresbiteral.

Impozitele după beneficiul său le va achita alesul. Cel ales va ocupa postul imediat după ce alegerea va fi aprobată din partea Ven. Consiliu Eparhial.

Reflectanții la acest post să-și înainteze cererile, ajustate regulamentar și adresate Consiliului parohial din Radna, Oficiului protopresbiteral din Radna, iar dășii să se prezinte — cu stricta observare a dispozițiilor regulamentare — în sfânta biserică din localitate, spre a se face cunoscut credincioșilor.

Radna, din ședința Consiliului parohial dela 24 Ianuarie 1932.

Consiliul Parohial.

la conțelegere cu Procopiu Givulescu m. p. ppresbiter.

—□—

3—3

În urma încuviințării Ven. Consiliu eparhial din Arad Nr. 902 | 1932, pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune, pe lângă parohul Sabin Mihui din Sălciava (protopresb. Birchiș) se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala“. Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesiunea parohială după starea ei de astăzi.

2. Stolele legale pe cari parohul le cedează în întregime capelanului.

3. Dotațiunea parohului dela stat, pe care parohul o cedează în întregime capelanului.

4. Nefiind casă parohială, de locuință se va îngriji alesul capelan.

5. Parohia este de clasa II-a deci dela recurenți se cere cvalificațiune de cl. II-a.

6. Alesul va îndeplini toate funcțiunile prețești, în și afară de biserică, va predica în Duminică și sărbători și va catehiza regulat elevii dela școala primară, fără altă remunerare. Capelanul va plăti toate impozitele după beneficiul său.

7. Reflectanții din alte Epurhii, au să obțină învoirea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop eparhial.

8. Doritorii de a ocupa acest post au a-și înainta cererile de concurs ajustate regulamentar, Consiliului parohial din Sălciava, prin oficial protopopesc din Birchiș, în timpul fixat în concurs, și sunt datorii a se prezenta în sf. biserică din Sălciava, pentru a face cunoștință cu credincioșii și a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, având încuviințarea protopopului.

Consiliul parohial ort. român din Sălciava, în conțelegere cu *Trăian Ciblan*, protopopul Birchișului.

—□—

3—3

In atenția Dlor Caticheși.

Singurele manuale de religie pentru școalele primare, aprobate de sf. Sinod, sunt cărțile de preotul N. Crișmariu: Istorioare biblice Lei 22; Istorioare bisericești Lei 20 — și Catechismul Lei 20.

Carte de rugăciuni pentru elevii școlilor primare de Dr. Grigorie Comșa, episcopul Aradului, legată în pânză, Lei 15.

De vânzare la Librăria Diecezană. Arad.

Librăria Diecezană Arad.

Bdul Regina Maria 12 și str. Eminescu 18. Complex asortată cu registrele, imprimatele și rechizitele necesare la începerea anului școlar.

Mare asortiment de cărți școlare curs primar. Dlor învățători le oferă rabatul cuvenit.

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.